

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤਪ ਅਸਥਾਨ ਪੱਕੀ ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ (ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼) :- ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਤਪ ਅਸਥਾਨ ਪੱਕੀ ਸੰਗਤ ਸਾਹਿਬ ਉਸ ਸਥਾਨ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਜਾਂਦੇ ਸਮੇਂ ਠਹਿਰੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ, ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ, ਮਾਤਾ ਕਿਰਪਾਲ ਦਾਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲ ਇੱਥੇ ਆਏ ਸਨ। ਸਥਾਨਕ ਸੰਗਤ ਨੇ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਰੁਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਇੱਥੇ ਲਗਭਗ 6 ਮਹੀਨੇ ਰਹੇ। ਮਾਤਾ ਨਾਨਕੀ (ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ ਮਾਤਾ) ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੇਤੇ ਦੀ ਉਮੀਦ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਮਾਤਾ ਗੁਜਰੀ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਹੋਈ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਦਾ ਨਿਰੰਤਰ ਪਾਠ (ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ) ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜ ਸਿੱਖਾਂ ਭਾਈ ਮਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਸਤੀ ਦਾਸ ਜੀ, ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਗੁਰਬਖਸ਼ਾ ਜੀ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਦਿੱਤਾ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਟਨਾ ਤੋਂ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਇੱਥੇ 5 ਦਿਨ ਠਹਿਰੇ ਸਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵੀ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਨਾਂ 'ਪ੍ਰਯਾਗ' ਨਾਲ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। 1965 ਵਿੱਚ ਮਹੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦੁਬਾਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੀ ਇਮਾਰਤ ਗਲੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਚਾਰ ਫੁੱਟ ਉੱਚੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਅਸਥਾਨ ਇੱਕ ਸਮਤਲ ਛੱਤ ਵਾਲਾ ਆਇਤਾਕਾਰ ਸੰਗਤ ਹਾਲ ਹੈ।

